

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ha kérelem az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Az iskola és a háború.

Irta: Szabolovszky János.

Ezt a témát talán már ki is merítették a különböző tanügyi lapok. Azonban csak látszat: mert újabb és újabb tényezők jegecesednek ki a háború tüzeiben, melyeket tanulságként kell minden iskolának magáévé tennie. Rossz iskola az, amely teljesen elzárja magát ezektől a hatásoktól. A jókat azért kell ügykörébe iktatni, hogy ezek révén a kor haladó szellemével fejlődhessenek; a rosszakat pedig azért kell ismernie, hogy kellően védekezhessenek ellenük s megvértesse a tanulóifjúságot. Az iskola a kultúra művelője, megalapozója. Emek a megalapozónak számos tényezője van. A tények igazolják, hogy csak ez a kultúra életképes, amely a magasabb erkölcsi eszményképekből táplálkozik. Eszerint csak az a nevelés jó, amely az erkölcsi erő felsőbbségének van alárendelve. Enélkül a kultúra, a civilizáció mítsem ér.

Látjuk a mostani világháborúban is, hogy ott, ahol a harcoló erő az erkölcs törvényeit mérlegeli; a siker és a diadal fakad nyomában. Minden erőnek el kell vesznie, amely az erkölcsi tényezőket mellőzi, háttérbe szorítja.

Hogy katonáink a háborúban sikereket érnek el; főleg az erő erkölcsi tényezőinek köszönhető. Lám, az oláh horda sutbadobta az erkölcs törvényeit; előbb-utóbb eléri a sorsát. Ha végigtekintünk a kies Erdély vidékein; mindenütt az erkölestelen erő garázdálkodásának a nyomait látjuk. Pusztítás, rablás, fosztogatás, aljas erkölestelenség hirdeti az oláh katonát. Vadul nekiesetek a védtelen nőknek, gyermekeknek, gyermeklányoknak. Sőt a vadakénál is vadabb műveleteket végeztek. A kultúra, amelyben nőttek, csak külső máza volt egyéniségüknek; alatta a legaljasabb, legvadabb ösztönök uralkodtak. A társadalmi kényszer, amelyben éltek, némi erkölcsöt kent rájuk; melyet azonban mint a befestett falat, jemosott a háború vize. Mit ér az ily erkölcs? Semmit. Az oláh katonaság Erdélyben megfedkezett minden erkölcsi törvényről, nem volt ember, hanem az állatnál is állatabb.

Ebből röviden azt látjuk, hogy csak az az erkölcs jó és tartós, amely át-átjárja az egyén egész való-

ját. Szinte vérévé válik. Törekedjünk tehát az ily erős erkölcsre, erre építsük a kultúrát!

Igen fontos tanulság, amely szintén a háború tüzeiben kristályosodott ki: a *produktív munka*.

Ez a munka a *cselekvő* gondolat kifejlesztésére törekszik. Cselekvő és akaraterős nemzedékre van szükségünk. Ezé a jövő. Ebből önként következik, hogy minden iskola *munkaiskola* legyen, ahol bő teret kap a tanuló öntevékenysége. Itt bontakoznak ki a tanuló veleszületett *tehetségei* is. Csak ebben az iskolában látjuk, mely irányban hajlik a tanuló tehetsége. A padba szorított tanuló passzivitásra volt kárhoztatva. Tehetségei nem tudtak kifejlődni. Pedig magyaráznunk sem kell, mert tények igazolják, hogy a tehetségek nyerik a csatát; a tehetségek által fejlődik a társadalom szellemi és anyagi élete. Fordítsunk tehát kellő gondot a *tehetségek művelésére*. Az elemi iskolában kell kezdeni a munkát; a többi iskolában folytatni. Adjunk alkalmat, módot a tehetséges tanulók érvényesülésének. Minden elemi iskolában akadunk tehetséges tanulókra. Hívjuk föl erre a szülők figyelmét. A tehetősebb szülő iskoláztassa tovább a tehetséges tanulót, ne elégedjék meg pusztán az elemi ismeretekkel. A szegénysorsú tehetséges tanulók fovábbi neveléséről az állam, a társadalom gondoskodjék.

Jaj annak a társadalomnak, amely nem a tehetségek, hanem a stréberek, a protekciós egyének révén emelkedik. Mennél magasabbra jut, annál nagyobbat esik, hogy újra kezdje az életet. Az alsó néprétegek tehetségei még nincsenek kellően kiaknázva, művelve. Szinte parlagon hevernek. A tehetségtelen egyének pedig az országban vezető-irányító szerepet játszanak. Ezek a tehetségtelen, de a protekcióval körülbástyázott egyének a tehetségek letörését célozzák. Féltik hatalmukat, presztizsüket. Mások tehetségét, méltóságát, születését stb. használják céljuk elérése érdekében. Nálunk csak az juthat előre, csak annak van igazán jó sorsa, aki sok s nagy protektorral van körülvéve. Más egyént, ha tehetséges is, agyonütnek. Vessük végét a mások tehetsége révén keletkezett protekcióknak. Ezt csak akkor érjük el, ha műveljük a tehetségeket s pusztítjuk a gyomot. Mert természeti törvény az, hogy a tehetségek művelése háttérbe szorítja a tehetségtelen-irányítását, vezetését s maga foglalja el azok helyét.

A történelem tanítása az elemi és iparostanonc iskolában.

I.

A XX. századot a szocializmus korának nevezik és méltán. Az összemérés történetében eddig egy időszokról sem mutatható ki oly világosan a különböző társadalmi osztályok elhelyezkedési harcát, mint éppen a mostaniról. Az ipar, a kereskedelem, a tudomány, a művészet, mind egy-egy csatamező most, hol két tabor méri össze az erejét. A címük, a maguk-adta elnevezés mellékes. Céljuk azonban világos és kimutatható. Egyik a nemzeti irány, másik a nemzetközi. Az első a fajért küzd, a másik az emberért. Amaz konzervatív, emez liberális. Az első dicsőíti a nemzeti hagyományokat, a faj multját, az ősök tiszteletét, a második az Én kultuszát tolja előtérbe. A konzervatívok boldogítani akarják az egész nemzetet, így boldog lesz az egyed is külön-külön, ellenfelük az individuális boldogulást keresi, amely szerintük eo-ípo magában hordja bármely nép boldogulásának összes feltételét.

Nyugalanság érezhető a társadalmom minden rétegében e harc nyomán. A forrongások minden téren észlelhetők. De leginkább az iskolákban. Az iskola a jövő társadalmának előrevetett képe: a jelen társadalmának embertermése. A jelenkor törekvéseinek óriási hányada nem a már működő, hanem a csak ezt a működést elsajátítani akaró jövő társadalom érdekében történik. Természetes dolog tehát, hogy az egyes társadalmi törekvések céljait, elért eredményeiket, sőt nem ritkán utópiákat, is szeretnek az iskola dús és termékeny talajába átültetni, hogy minél előbb átadják azoknak, akiknek szánták, — a jövő embereinek.

Ez a küzdelem aztán néha nagyon erős és nem ritkán kíméletlen. A nagyrészt tájékozatlan napisajtóról nem szólnak, hol egy-egy időszerte, rosszul feldolgozott téma legfőleg a miniszteriumok szakreferenseinek ad néhány pernyi munkát, hogy aztán az örök feledés sötét homálya borítsa. Ennél sokkal fontosabb az a kifejezett társadalmi harc, mely a tanítóság szakirodalmában és gyűlésein lábrakapott. Ez az a szűrő, melyen át a jövő törekvéseinek minden harmata becspege az iskolába. Ez az a kohó, melyben megacélozódnak a ma még esetleg többfelé hajlítható eszmék is.

Az a forrongás, mely a pedagógiai szakirodalom és a tanítóság gyűlésein lábrakapott, ma már mind gyakoribb jelenség és nem egyéb, mint a főntebb vázolt két ellentétes irány burkolt küzdelme. Világosan még nem helyezkedett el a két tabor, a csatahely is guerilla-harcszerűen változik, néhol csak egyedek küzdenek egymással, de a puskaropogás azért nem szünetel egy pillanatra sem. Elszomorító jelensége e háborúságnak az a kétségtelenül megállapítható tény, hogy az elvek küzdelmét személyi harcok váltják föl lépten-nyomon. Nemkülönben az a csöppet sem dicséretes taktika, mely a produktív természetű tudományos meggyőzést a negatív irányú öcsárlás silány tendenciájával váltja föl. Vagyis ahelyett, hogy a hadakozók nyíltan színt vallva, egymást a saját igazukról igyekeznének magas színvonalú vitákban, vagy a már elért eredmények bemutatásával meggyőzni, (amely meggyőzés mindenestre méltóbb volna a tanítóság országosan fontosnak tartott működésé-

hez), az ellenfél működésének, elért eredményeinek lekicsinylésével kezdik. Ebben aztán olyan magas fokot érnek el, a tökélynek azt a magaslatát, hogy egyet bizonyosan eredményez: a két tabor egészelhetetlen gyűlöletét. Ez a török-tatár taktika ahhoz a bosszúhégéshez vezet, amely később nem hallgat évre, meggyőződésre, józan belátásra, — csak a másik fejt kívánja...

E szomorú külsőséget leszámítva, a harc az iskolabelélet szempontjából még sem marad meddő. Ha látszólag megbíllenteni akarja is a magyar iskolák évszázados hagyományait, elfogadott erkölcsi nézeteit a támadó fél, a másik tabor annál energikusabban siet azoknak védelmére s így, mert az utóbbiak hatalmas többsége és az egészséges magyar társadalommal való együttműködése kétségen kívül áll, az eredmény csak üdvös újításokban nyilvánulhat.

A szociális mozgalmak a hazafias tanítók támogatása mellett nem egy üdvös újítást eredményeztek már iskoláink számára. S ha e tétel áll, akkor szükségképpen állania kell annak a másiknak is, hogy a tanítóság egyetemességét kell e harcba vinni és megszólaltatni annak tapasztalatait, nemzeti érzését, erkölcsi érzületét s az ősök tisztelete iránt való rajongását. Erős, hatalmas fölönulással mutatta meg többségét az a fél, amelyik azzal rendelkezik és tudományos készségével, rátermettségével, tapasztalatainak számtalan fegyverével ne arra szoritkozzék, hogy ellenfelének támadásait magáról és az iskoláról elhárítsa, hanem formálja át az iskolát már ő maga a modern kultúra életrevaló igényei szerint úgy, hogy az megszilárdulva, semmijéle kores-eszme által megtámadható ne legyen.

A szocializmus ellen be kell oltani az iskolát a szocializmus szörümával, vagyis az egészséges szocializmusnak bizonyos anyagmennyiségét már a fejlődő gyermek lelkébe kell csöpögtetni, hogy ha ragályos emberek közé kerül, vérét a maga egészében meg ne mérgezzék.

Már most előtérbe nyomulnak ezek a kérdések:

A nevelésnek, vagy oktatásnak tegyük ezt főadatává, vagy a kettőnek együtt?

Az oktatási ágazatok (tantárgyak) közül melyek azok, amelyek szociális anyagok elhelyezésére kiválóan alkalmasak és mi módon oldjuk ezt meg?

A nevelés szociális feladatairól e cikkünk keretében nem szólnak, csak annyiban, amennyiben a történelmi oktatás fejlődésének szükségessége megköveteli. És nem vesszük sorra mindazokat az elemi iskolai tárgyakat, melyek a szociális oktatás fejlődési processusának kiváló kereteiül alkalmazhatók. Csak egyet tűztünk célul: a történelem tanításának a jelen kor igényei szerint való megoldását az elemi és iparostanonciskolában.

II.

Bármely államnak tartozó kötelessége, hogy iskoláit a saját céljainak megfelelően nemzetivé tegye, idegen témáktól, más nemzetek burkolt törekvéseitől szabadulni törekedjék és azokat az eszméket, törekvéseket plántálja első sorban, melyek fönntartását elmulthatatlanul biztosítják. Az állam speciális helyzete ugyanilyen oktatást is követel. Évezredes történelmünk mutatja, hogy állami létünk soha sem volt azonos egy nemzetével sem, így az oktatásunk sem lehet hasonlatos egy nemzeté-

ez sem. Ninesen ma állam a kontinensen, melynek a fönntartásáért, nemzeti jellegéért folytonosabb harcot kellene vívnia, mint éppen nekünk és ezt a mi iskoláink nem érzetik eléggé, nem viszik be a köztudatba.

Példa rá a nemzetközi munkások tábora. Ezek az emberek pedig tudásukat túlnyomó részben az elemi és később az iparos-tanonciskolákban nyerték. S ha törekvéseik, céljaik megtevesztett irányban haladnak, az iskola az oka, mely nem eléggé és nem kifejezetten nemzeti.

E konkluzióra jutva, nézzük azokat az okokat, melyek ilyen szomorú valóságot eredményeztek. Nem szólnunk e helyen az idegen mintára épített egész iskolai rendszerről, csak egyes részleteket emlíünk, melyek szorosan tárgyunkhoz tartoznak.

Feltűnő hiba az, hogy egyes elemi iskolai tantárgyak anyagának indokolatlan kiterjesztése olyan másikat szorított háttérbe, melyekre e nemzet fiainak a tízparancsolat és egyszeregy színvonalán van szüksége: a hazafias tárgyakat.

A történelem és alkotmánytan miért szorultak csak az ötödik és hatodik osztályba és anyaguk miért zsugorodott össze oly kevés időre, mint e tárgyak heti óraszám? Hiszen Magyarországon vagyunk, ezen a sokat szenvedett, sokat küzdött, nagymúltú földön, melynek a főséges küzdelmei is, meg az alkotmánya is ezeréves. Elég az az idő ennek a megértésére, vérré, ideggé, hússá tételére? Nem elég, sőt rendkívül kevés. A magyar fiút ilyen kevés órán nem formálhatjuk át magyar állampolgárrá, még azt sem, ki egy pillanatot nem mulasztott belőle. Nem ismerheti meg eléggé e nemzet múltját, ennél fogva nem szereti a jelenét és nem törődik a jövőjével. Nem tudja, mi az ő joga, így az első kötelességnél, melyre az állam szorítja, jogot kér, mely őt nem mindig illeti, kiváltságot, melyre érdeme nincs, előnyt, melyért nem küzdött!

És előállhat a másik, még komolyabb eset. Megbetegszik, vagy elégtelen tudás miatt ismételt a tanuló egy-két évet. Nem kerül az ötödikig se. Mit tanult ez a gyermek a nemzete történetéből és milyen fogalma lesz ennek a honpolgárról. Lelketlen, önző, számító emberek keze közé kerül, kik megtanítják forradalmi dalokra, piros nyakkendőre szoktatják, markába sarat és követ adnak és letéptik vele a magyar zászlót. Oka-e ő ennek? Logikus fő elítélheti-e őt ilyen előzmények után? Hiszen nem hallott soha az ellenkezőről. Ott csukva hagyták a szívét, az eszét, itt kinyitották — a szemét.

M. I.

Az iparos tanoncotthonok.

Irta: Kováts Alajos.

A most dúló világmérfőzés nem egy becses tanulságot ismertett meg az emberiséggel. A tanulságok egyik legnagyobbika az, hogy *nem elég a nyers erő*; sőt ha egyik vagy másik nemzet ebben győnébb is, mint a vele szemben álló hatalmak, az anyagi erőt a lélek, az akarat ereje, az ethikai szilárdság és magasság nemesak pótolni tudja, de az ilyen nemzet amazok fölé is kerekedik. Ezen tanulságot napjainkban leginkább a német nemzet példázza és az igazságnak teszünk eleget, ha a magunk nemzetének kiváló lelki erejét és ezen nagy és tiszta ethikai erő becses gyümölcseit ugyancsak

elismernék. Annál is inkább, mert ezt nem csupán ellenségeink tapasztalták, de az annyira-mennyire semleges népek különösen észrevették és magasztalták.

Az akarat nevelésére, az ethikai vonások megszilárdítására és nemesítésére szakoktatásunkban is nagy gondot kell fordítanunk. A nagy báborút követő béke napjaiban az iparos, kereskedő és gazdamezdek nevelése terén ennek a tényezőnek nagyobb szerepet kell adni, mint eddig. A róm. kath. egyház már eddig is mélyen érezte annak igazságát, hogy csak az lehet jó iparos, aki egyben becsületes ember is, s aki hű fia hazájának is. Ezért állítottunk annyi *legényegyletet*, de az iparossegédek ethikai nevelése mellett nem mulasztottuk el a *tanoncok otthonairól* való gondoskodást sem. A tanoncotthonokat a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium bizonyos évi anyagi segélyezésben részesítette.

Vessünk a háború előtt virágzó otthonokra pillantást: (Lásd 120. oldal.)

E táblázatok figyelemre méltó tanulsággal szolgálnak.

A háború kitörését megelőző években segélyben részesült tanoncotthonok javarészt a vallásfelekezetek és ezek közül is első sorban a róm. katolikusok szervezték és vezették. Utánok számban az Országos Gyermekvédő Liga tanoncotthonai következtek, maguk a leghivatottabbak és legilletékesebbek, t. i. az ipartestületek bizony igen szívenyen működtek a tanoncotthonok fölállítására és fenntartására. A szervezés alatt álló tanoncotthonok (13) közül is öt, vallásfelekezeti szervezésre. Mégis úgy látjuk, hogy most már ilyen versenyre kelnek velük az ipartestületek is (négy), valamint a városok is (négy). És ez így van a helyén! A már most megindult tevékenység irányából is le merjük vonni azt a következtetést, hogy az ipartestületek és a városok is megmozdulnak és jóvá fogják tenni régi közönyüket, amivel a tanoncoknak otthonukban való nevelése iránt eddig tanúsítottak.

A tanoncnevelés mérhetetlenül sokat fog nyerni azáltal, ha az iparosnevelés egyéb hivatalos tényezői is belátják azt, hogy a tanoncotthonokra nagy szükség van. Csöppet sem féltékenykedünk, ha azt látjuk, hogy a nagy gyárüzemek, az ipartestületek és a városok ép úgy állítanak otthonokat, mint ezt eddig a vallásfelekezetek tették. De a tanoncotthonoknak a háború után két újabb felmerült gazdasági és társadalmi ok folytán is kell szaporodniuk. A szomorúan sok hadiárva jórésze iparos pályára fog lépni. Ezeket részben olyan kismesterekhez kell kiadni, akik a tanonc szakképzése mellett annak erkölcsi és nemzeti neveléséről is megnyugtatóan gondoskodnak. Másrészüket tanoncotthonokban kell elhelyezni; kivált olyan otthonok volnának alkalmasak e célra, amelyek ipari tanműhelyekkel vannak összekötve. A háború következménye a másik tényező is. Már a háború előtt való időben is felendült a nők ipari foglalkoztatása, de a női munka a háború folyamán eddig nem is sejtett fontosságot nyert. Nem túlozunk, amikor azt állítjuk, hogy a férfikarban való nagy veszteség folytán a háború után is nagy gazdasági tényező marad a női iparoskéz. A női iparosokkal tehát szociális és ethikai szempontból is számolni kell! A nők szakképzése a különlegesen is érzékenyebb ethikai szempontoknál fogva is sokkal nagyobb gond elé állítja a nemzeti társadalmat, mint a fiúk ipari képzése. Mindezek-

	A segélyben részesült tanoncotthonok névsora	Tanoncok száma	1912	1913	1914
			Évben kifizetett összeg		
1	Temesvári iparegyesülettől fenntartott internátus	54	2.000	2.000	2.000
2	Orsz. gyermekvédő liga tanoncotthona Kolozsvár	30	5.000	5.000	5.000
3	„ „ „ „ Nagyvárad	30	5.000	5.000	5.000
4	„ „ „ „ Szeged	30	5.000	5.000	5.000
5	„ „ „ „ Pozsony	30	5.000	5.000	5.000
6	„ „ „ „ Temesvár	30	—	5.000	5.000
7	„ „ „ „ Nyiregyháza	30	—	—	5.000
8	Székesfehérvár szab. kir. város tanoncotthona	20	4.000	6.000	4.000
9	Rozsnyói kath. legényegylet tanoncotthona	25	10.000	5.000	3.000
10	Zsolnai ipartestület tanoncotthona	50	10.000	10.000	—
11	Szent Erzsébet gyermekotthon egyes., Pozsony	30	43.000	43.000	8.000
12	Egri kath. legényegylet tanoncotthona	25	5.000	5.000	—
13	Erdélyi ref. egyházközség tanoncotth., Marosvásárhely	15	2.000	2.000	2.000
14	Zombori kath. legényegylet tanoncotthona	25	—	3.000	3.000
15	Kassai „ „ „	25	6.000	6.000	6.000
16	Nyitrai „ „ „	25	4.000	4.000	4.000
17	Budapesti ref. egyházközség	50	7.822	5.622	5.622
18	Ujpesti kath. legényegylet	50	—	25.000	—
19	Brassói szakiskolával kapcsolatos székely tanoncotthon fenntartására	80	17.494	26.607	15.126
20	Országos gyermekszanatorium-egyesület	10	10.000	10.000	10.000
21	Kath. tanoncokat védő egyesület, Budapest	50	—	22.000	7.000
22	Iglói általános ipartestület tanoncotthona	30	—	5.000	—
23	Győri ipartestület tanoncotthona	40	—	3.500	3.500
24	Nyomorék gyermekek országos otthona	20	—	2.000	2.000
25	Kath. patronage egyesület budapesti tanoncotthona	60	—	7.500	7.500
26	Észtergomi kath. legényegylet tanoncotthona	30	—	—	6.000
	Összesen	894	141.316	218.229	118.748

A szervezés alatt álló tanoncotthonok részére a következő segélyeket engedélyezte a miniszter:

		Elhelyezendő tanoncok száma	Engedélyezett összeg korona	Hány év alatt kerül kifizetésre	Évi segélyrészlet korona
1	Arad szab. kir. város tanoncotthona	150	200.000	10	20.000
2	Szabadkai kath. legényegylet tanoncotthona	30	25.000	5	5.000
3	Zentai „ „ „	25	25.000	5	5.000
4	Szilágysomlyói tanoncotthon	30	25.000	5	5.000
5	Munkácsi „	25	25.000	5	5.000
6	Kalocsai kath. tanoncotthon egyesület	25	25.000	5	5.000
7	Nyiregyházai városi tanoncotthon	25	25.000	5	5.000
8	Debreceni ipartestület tanoncotthona	25	25.000	5	5.000
9	Zólyomi „ „	25	25.000	5	5.000
10	Szepesváraljai „ „	25	30.000	5	6.000
11	Zalaegerszegi kath. legényegylet tanoncotthona	20	25.000	5	5.000
12	Salgótarjáni ipartestület tanoncotthona	20	20.000	5	4.000
13	Magyar izr. kézmű- és földművelési egyesület budapesti tanoncotthona	40	40.000	5	8.000
	Összesen*	465	515.000		83.000

* L. Dr. Dóczy S.: Hadiárva az ipari pályákon. Népművelés 1916. aug.—szeptemberi számát.

nél fogva arra kérjük az illetékeseket, hogy a jövő tanoncotthonok szervezésénél úgy, mint a régi otthonok kibővítésénél is, igazán mélyeséges gonddal örködjenek a női munkásokra is. Ennek csak egy módja van, az, ha a női tanoncok részére is szervezünk otthonokat, amelyek közül is azokat tartjuk majd legalkalmasabbaknak, amelyek valamely iparostanműhellyel lesznek egybekötve.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Az **Egri Népkönyvtár** két új füzetét ajánljuk olvasóink meleg érdeklődésébe. **Arany tanácsok a földműveseknek** az egyik füzet címe és valóban aranyat érő gyakorlati tanácsokat tartalmaz ez a rajzokkal élenkített olvasmány mindazok számára, kik a földművelés nemes munkájában töltik életük idejét. Nem hiába tanult gazda, **Vayszada Dezső**, az egri érseki uradalom főintézője írta ezt az ügyes kis füzetet, de nem is képzelhető földműves ember, aki nagyon sok hasznos irányítást ne meritene a Vayszada érdekes mondanivalóiból. Függelékül még néhány gyönyörű ímadásot talál az olvasó ebben a füzetkében: vasárnapra, vetés utánra, aratáskor és más alkalmakra, amely imák bizonyára hamarosan közkedveltté fogják tenni gazdálkodó népünknek ezt az ügyes kis kézikönyvet.

A másik füzet meg azok keserves sorsáról tartalmaz megható szép történetet, akik ellenséges ország keserű kenyerén tengődve élnek a hadifogság szomorú életét.

Fogoly magyarok csillagai a címe ennek a füzetnek, amelyben a szerző, **Bánhegyi Béla**, igen jól találta el az egymás után messze távolból epedő szívek hangját és megnyugtató hatással festi e meggyötört szívek érzelmhullámzásait. Azért a hadifoglyok után aggódóknak valóban értékes jótétemény ez a különben is érdekes folyású elbeszélés.

Mindkét füzetről, amelyek templomi könyves-táblákon való árusításra kiválóan alkalmasak, azt írja az egri érsek úr ajánló körlevelében: «kívánatos, hogy ezek az időszerű és hasznos olvasmányok minél szélesebb körökben terjedjenek el». Egyenként 30 fillér e füzetek ára. Megrendelhetők Egerben, az érseki íceumi nyomdában, tömegesebb rendelés esetén 20% árkedvezménnyel.

Felhívás föltételes előfizetésre. Harminc év alatt különböző fővárosi s vidéki; szépirodalmi s társadalmi s szaklapokban megjelent verses írásaim közül azokat, amelyeknek tárgyát két, kedves otthonom, iskolám s családom köréből merítettem, **«Hazulról haza»** címén kiadni szándékozom. A tiszta jövedelem 50%-át a pécsi Tanítók Háza javára fordítom.

Öszinte vagyok: a kiadás költségeit — teljes egészükben — sajátomból fedezni nem bírom, miért is arra, egyelőre csak előjegyzéseket kérek, mert az, csak az esetben fog megjelenni, ha az előjegyzett összeg a kiadási költségeket fedezi, nemesak; de a jelzett magasztos célt is szolgálhatja. Kérem egy levelező-lapon minél nagyobb számban s minél előbb előjegyezni szíveskedjenek. A munka árát, amely Pécsen a **«Dunántúl»** nyomdában mintegy 90—100 nyomtatott oldalon fog megjelenni, 2 koronában állapítottam meg. Példányonként postadíj 20 fillér. A remélt tiszta jövedelemben részesülök nevében is, ismételten minél több előjegyzést, megrendelést kérek. Keszű, 1917. július 3. Tisztelettel **Somssich Sándor**, igazgató-tanító.

HIREK.

Közoktatásunk feladatai. **Apponyi Albert** gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a közoktatás mai feladatát röviden így vázolta a pártja előtt:

«Nekünk kétféle irányban kell a hazai közoktatás ügyét talán átalakítani, talán reformálni, de mindenesetre vezetni. Az egyik irány az, hogy nemzeti integritásunknak, az egységes történelmi magyar nemzet sértetlen fenntartásának mindazon garanciáit megteremtjük, amelyek a közoktatási ügy terén megteremthetők. Határokat kell a haza számára megvonnunk, olyan elhatárolásokat, amelyek ennek a hazának polgárait idegen befolyásoktól lehetőleg mentesítsék. Ez a mi egyik főhivatásunk. A másik pedig az — és ez azután különösen összefügg azon demokratikus átalakulással, amely a jelen kormányzat első hivatása és létjogosultsága — hogy akképp irányítsuk hazánk egész közoktatását, hogy első cél legyen a nemzeti cél mellett hazánk népének képesebbé tétele arra, hogy a gazdasági életnek nehézségeivel megküzdhesse, a gazdasági versenyben megállhassa a helyét. Ha e kettős irányban nekünk sikerült valamit tennünk, akkor azt hiszem, hogy nem hiába vállaltuk azt a munkát, nem hiába fogunk abban a körben dolgozni, amelybe minket most a kötelesség állított.

Hősi halál. **Bátor Béla** a cs. és kir. 6. gyalogezred önkéntes hadapródjelöltje, hazája iránt tartozó kötelemét 1917 július 3-án Zloczow véres mezőin 19 éves ifjú életével róttá le. A hősiesség diadalívén szállt az örök fényességbe. Kicsapó sugara hint glóriát a szülők fájó büszkeségére, büszke fájdalomára. A hősi halált halt ifjában **Bátor János** pécsi kath. tanítóképzőintézet tanár fiát gyászolja.

Halálozás. **Kadlecovics Lukács**, ny. benesházai kincstári róm. kath. kántortanító jobblétre szenderült. 64 éven át szolgálta páratlan lelkesedéssel a magyar tanügyet s Istene, egyháza iránti rajongó szeretetének híre messzire elvitte nevét működése helyének határain túl. Szép nyugdíját, szerény vagyonszerzését **«Ad majorem Dei Gloriam»** áldozta s dacára aggkorának, a nagy háború kezdete óta a zölyömmegyei Tajón és Récskén helyettesítette a hadbavonult róm. kath. kántortanítókat s a zord, hegyes vidéken teljesen ingyen végezte az összes egyházi funkciókat, mígnem az Úr — akinek oly alázatos s a fanatizmusig rajongó szolgája volt, — minden testi szenvedés nélkül, a szentségeknek többszöri vétele után, országába hívta el. Halálát hat gyermeke, öccse: **Jókövi János**, ny. tanító, helpai róm. kath. kántor s nagyszámú családja gyászolja. Találjon Annál örök világosságot, akinek egész életén át oly igaz katolikus lélekkel szolgált!

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

W. A. A felmentettek jelentkezésének módját a ki-függesztett **«Felhívás»** részletesen előírja. — **Sz. J.** Köszönet, közzétettük. — **W. J., Gederlak.** Forduljon a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2. — **M. F.** Levélben feleltünk. — **H. E. J.** Készséggel nyitunk teret munkásságának. — **E. G.** Az új Rendtartási szabályzat megoldja a kérdést. Így fölösleges azzal foglalkozni. Az eszme megtestesítése hatósági intézkedéssel megtörténik. — **V. A.** A fenntartó köteles a lakást lakható állapotban tartani. Erre közigazgatási úton is kötelezhető. — **D. A.** Hivatalból intézik a segélyezési ügyeket. — **F. Gy.** Közzétettük. Köszönet az értesítésért.

H. J. 1. Csak a tényleg megtett kántori kezdők után jaro stóla illeti meg, ha egyébként más rendelkezés a felsőbb hatóság részéről nem történt. 2. A díjlel összege a törvényes alap. — K. J. 1. A kérezzel pályázatot lapunkban közölve volt. 2. Az egyházmegye részéről kérelmezze a támogatást. 3. A Besán-féle ösztöndíjert az illetékes iskolai igazgatóság útján kell folyamodni. A hirdetest az iskolai hatóság közhírré teszi. Akkor kell a folyamodást beadni. — E. A. Feleltünk. — K. F. Levélben adtunk tájékoztatást. — P. B. A kérvényt a rendes időre küldje be. A bizonyítványt pótlólag csatolja. — Sz. J. Beérkezetti. Köszönet. — H. Gy. Alkalmilag felhasználjuk. — S. S. Lapunk szük

terjedelme miatt rövidítve adtuk. Jó sikert! — E. F. Levélben adtunk választ. — Rókkant. Igen, folyamodhat és felmentést is nyerhet még mint segédszolgálatos is. — F. A. Teljes bizalommal beküldheti. Örömmel fogadom és támogatom. — J. F. Kérelmeztek. — Z. A. Csak augusztus második felében tudok az ügyben eljárni. Addig türelmet kérek. — Sz. M. Közvetítettük. — Gy. R. A főiskola céljaira kihasított telket a jegyző nem adhatja bérbe. Jelentse, hogy az iskola használatba veszi és faiskolat rendez be azon. — J. S. 1. Hivatalból intézik el. 2. Ezidőszent 200 korona egy-egy gyermek után és azt az illető 24 éves koráig élvezi, ha előbb még önálló keresettel nem bírta.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

A pályázati hirdetéseknel minden szó egyszeri közlési díja 6 fillér.

Esztergomi érseki megye.

Az óbarsi róm. kath. iskolaszék a nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása a javadalmi jegyzőkönyv szerint. 1. 3 szobás lakás a mellékkeliségekkel együtt és 535 □ öl kert. 2. 11¹¹/₁₀₀₀ kat. hold szántó és 406 □ öl rét, széna és sarju fejében 1000 □ öl szántóföld. 3. Párber a politikai községtől 2 pozsonyi mérő buza, 22 p. m. rozs, 3. p. m. árpa, a volt úrbéresektől körülbelül 14. p. m. buza. 4. 46 erdei méter tűzifa az udvarba szállítva, a melyből a 3 tantermet fűteni és a karácsonyi ostyát sütni tartozik. 5. Tandíjkárpótlás a községtől 200 kor. 6. Stóla, mise-alapítványok után és zsellér pénz 60 kor. (valójában sokkal több). 7. A tűzifa felaprózásáért és gondozásáért 32 kor. 8. Templomi ostyasütésért és passió éneklésért 16 kor. 9. Gazdasági ismétlő iskoláért megbízatás esetén 100 kor. Ezen jövedelem 974 kor. 78 fillérben állapított meg, a többi államsegéllyel lesz pótolva. A tót nyelv bírása szükséges. A pályázni óhajto okleveles férfi tanítók a szabályzatnak megfelelően felszerelt kérvényeket 1917. júl. 28-ig küldjék be az óbarsi plébániahivatalnak. A választás 1917. júl. 29-én délután lesz. Az állás aug. 1-én foglalandó el. *Stíbló Agoston* esp-plébános, iskolaszéki elnök. 363 2—2

A békei (Csallóköz) róm. kath. elemi népiskolához helyettes tanító (tanítónő, óvónő, vagy özvegy) 800 K. fizetéssel és lakással kerestetik. Kérvények a csütörtöki plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 403 1—1

A csatári kántortanítói állásra pályázat hirdetik, aug. 20-ig. Javadalom: természetben 3 szobás kellemes lakás és mellékkeliségek nagy házi kerttel; öt méter öl tűzifa, melyből az iskolát is fűteni tartozik, ebből 2 méter ölet a politikai község apróztat fel; a község pénztárából 386 kor. segély; 4 kat. hold és 1459 □ öl szántóföld és rét; 2. db. szarvasmarhára és 2 db. sertésre legeltetési jog; párber 20 vagy 25 Hl. rozs; stóla jövedelem. A díjlelben beállított 877 kor. 76 fillér tanítói illetékhez államsegély. — Személyes megjelenés feltétlenül szükséges, melyért díjazás nem lesz. A kellőleg felszerelt kérvény a csatári róm. kath. iskolaszékhez címezve *Karacz Lajos* plébánoshoz Bussa (Nógrádm.) küldendő. 383 1—1

Barsbesei róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása nyolcz m. hold szántóföld, 12 véka buza, 7 véka rozs, stóla s a megfelelő államsegély. A jav. jegyzőkönyv szerint a természetbeni javadalmazás körülbelül 250 kor.-ban van értékelve. Háromszobás lakás, kert és mellékkeliségek. Megválaszthatók tanítónők is ha orgonálni tudnak. Pályázhatnak azonban tanítónők és óvónők, ha orgonálni nem is tudnak, megválasztásra azonban csak az esetben tarthatnak számot, ha kántortanító (nő) nem pályázik, és csak a háború folyamára lennének megválasztva. Pályázati határidő aug. 11-ike. *Plébánia.* 377 1—1

A csesztveí (Nógrádm.) róm. kath. kántortanítói áll-

ásra egy tanerős magyar nyelvű népiskolához pályázat hirdetik. Javadalma: 2 szobás lakás 891 □ öl szék gyümölcsös kerttel, 10¹/₂ kat. hold szántóföld, a hívek által munkálva, 20 pozs. rozs párberből, s más egyéb mintegy 200 koronát kitevő helyi járandóságokkal együtt összesen 452 koronára értékelve melyhez járul a megfelelő fizetésptlő államsegély. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok aug. hó. 5-ig a csesztveí plébániahivatal címére küldendők. U. p. Balassagyarmat. 385 1—1

A vágkeresztúri (Pozsonym., Nagyszombat mellett, álmás helyben) róm. kath. iskolaszék a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: tanítói fizetés 640 korona, kántori 4 kat. hold szántó — jelenleg bérben — párber 90 korona, stóla 300 korona. Esetleges korpótlék államsegélyből. Törvényszabta lakás és kert természetben. Tanítja mindennapi és ismétlőiskolásokat; végzi a farkashidai fiókegyház kántori teendőit is. Pályázati kérvények aug. 4-ig iskolaszék címére küldendők. Választás aug. 5-én délután. Személyes megjelenés szükséges. 386 1—1

A dévényujfalui róm. kath. iskolaszék elemi iskolájának III. osztálytanítói államsegélyek állására pályázatot hirdet. Javadalma és lakása törvényes. A tót nyelv ismerete előnyös. Folyamodványok f. é. aug. hó. 11-ig az iskolaszékhez címezve a plébániahivatalnál benyújtandók. 393 1—1

Váglúkai (Nyitram.) önálló osztálytanítói állásra f. é. aug. 20-ikára pályázat hirdetik. Lakása: két padlózott szoba, egy zárt konyha, egy kamra, egy szin. Javadalma: 1200 korona az államsegéllyel. Folyamodványok a váglúkai iskolaszékre címezve Nagymodró-ra (Nyitram.) *Savvári N. János.* h. pléb. s iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állás, melyre a tanítónők is pályázhatnak, azonnal elfoglalandó. 412 1—2

Az óhaji róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet elhalálozás folytán megüresedett állásra. Fizetése községtől 100 kor., 240 kor. laktér, a többi államsegély. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók. Pályázati határidő aug. 15. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Főszerezt kérvények róm. kath. iskolaszék Óhaj (Barsm.) küldendők. 414 1—1

Naszvadi (Komáromm.) róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: a törvényben megállapított illetmény, 240 kor. évi laktér, 20 kor. kertilletmény, 24 kor. fajandóság. A hadbavonult kántortanító helyettesítésére képes megválasztott tanító ezen helyettesítésért teljes ellátást kap. Pályázati határidő aug. 18. A kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. *Dr. Wiedermann Károly,* isksz. elnök. 423 1—1

Ürmény-Mezőkeszi (Nyitram.) pusztai róm. kath. jellegű uradalmi iskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett tanítói állásra pályázat hirdetik. Köteletség: az osztaltan és ismétlő iskolát tanítani szükség esetén az ürményi kántort helyettesíteni. Javadalma a nagysurányi cukorgyár bérgazdaságától mint fenntartótól: természetben lakás, szabad fűtés, világítás, kerten kívül a tör-

vényes kézpénzfizetés. Tanítási nyelv magyar, tót nyelv szükséges. Szünetidőben a bérghazdaságnál megfelelő díjazás mellett segédkezhetik. Német nyelvet bíró, zongorázni tudó férfi tanerő előnyben részesül s ilyen mellékjövödelemre számíthat. Az úrményi róm. kath. iskolaszékhez címzendő kérvények, melyben a családi állapot és katonai viszonylat is feltüntetendő, határideje *aug. hó 15.* A megválasztott állását szept. 1-én tartozik elfoglalni.

417 1—1

Az **eteszi** (Nógrádm.) kéttanítós r. kath. iskolánál megüresedett tanítónői állásra pályázat hirdettetik *aug. 15-ig.* Javadalma államsegélyvel 1200 kor., egy szoba, konyha és kamrából álló természetbeni lakás a legszükségesebb butorral és 20 korona kertilletmény. Kötelmei: a III—VI. vegyes osztályt és ismétlős leánykák tanítani s női kézimunkára oktatni s az összes tanulókra az isteni tisztelet alatt felügyelni. Tannyelv magyar. Iskolaszékre címzett kérvények plébániai hivatalhoz Karancsság (Nógrádm.) küldendők. Állás október 1-én elfoglalandó. Erős, egészséges testalkat megkívánatik. 440 1—1

Az **illesházai** (Pozsonym.) róm. kath. iskolaszék hadbavonult tanítója helyettesítésére pályázatot hirdet. Havi 100 kor., lakás, fűtés. Pályázhatnak férfiak és nők, nyugdíjasok is. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Pályázatok *aug. 25-ig* az *iskolaszék* címére. 439 1—1

Egri érseki megye.

Gróf Nemes János **pusztabánalmi** uradalmi iskolájára hadbavonult tanítót helyettesítő minőségben róm. kath. tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetés havi 80 kor., 30 kor. drágasági pótlék. Ha a pályázó egy IV. polgárit magánuton végző leány és egy II. elemi ugyanugy végző fiú oktatását az intéző házában elvállalja, ezért ott teljes ellátásban részesül. Állásbalépés szeptember elseje. Pályázatok Gróf Nemes János titkárhivatalához Kunhegyesre küldendők. 401 1—3

Recsk (Hevesm.) róm. kath. népiskolánál tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás: hitközségi pénztárból 100 kor. a többi államsegély és törvényes lakbér. Kötelesség a díjlevél szerint. Választás *aug. 23-án.* Okmányok *Füleky Lajos* plébánoshoz címzendők. 387 1—2

A **mikófalvi** filiális róm. kath. kántortanításra pályázat hirdettetik. Javadalma a javadalmi jegyzőkönyv szerint 24, illetve 16 kor. haszonbér értékű kaszáló, legelő, 40 fill. haszonbér értékű kert, párbér páronként 1 véka rozs, fél véka zab, 40 fill. (értéke 600 kor.) hat öl tűzifa beszállítva, értéke 70 kor., államsegély. Természetben lakás 2 szoba, konyha, kamra, istálló, sertésöl, kis udvar. Kötelessége az összes kántori teendők végzése, a kijelölendő osztályok s ismétlősök tanítása, a lélekszám s párbérkötelesek évenkénti összeírása, az összes tanulók egyházi ének tanítása. Okl., keresztlevél, illetőségi, katonai, családi állapotot és eskütételt igazoló okmányok a válszabélyeges kérvénnyel a bélapátfalvi plébániahivatalhoz (Borsodm.) küldendők. Választás Mikófalván *aug. 24-én,* reggel 8 órakor. Személyes megjelenés önköltségen kívánatik. *Iskolaszék.* 405 1—1

Az **upponyi** (Borsodm., legközelebbi vasuti állomás Sánta-Nekézseny) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 10 kat. hold 1544 □ öl szántóföld, 1 kat. hold 145 öl rét, 1919. szeptember végéig évi 400 koronáért haszonbérben. Munkaváltság, deputatum 88 kor. 80 f. Párbér javadalmi jegyzőkönyv szerinti értékben 254 kor. 40 f. Ismétlősök oktatásáért 24 kor. Stóla 50 kor. 16 méter tűzifa beszállítva. Erdő és legelőilletőség. Az 514 koronára értékelt helyi járulékokon kívül megfelelő államsegély. Kötelessége díjlevél szerint. Szükséges okmányokkal felszerelt kérvények *aug. 9-ének* délelőtt 10 órájáig, mikor a választás leendő alulírothoz küldendők. Személyes megjelenés az orgona és énekpróbára utiköltség megtérítése nélkül megkívánatik. Bánhorvát (Borsodm.) *Linner János,* esp.-plébános. 418 1—1

A **mátraballai** róm. kath. iskolaszék a lemondás folytán megüresedett tanítónői állásra ezennel pályázatot hirdet. Javadalma: megfelelő államsegély, községtől 720

kor. havi 60 kor. részletekben. Lakás: két szoba, konyha, speiz, mellékhelyiségek, 1 öl fa. Kötelesség: I—II. vegyes osztályok tanítása a püspöki tanterv szerint; téli hónapokban a leányismétlők oktatása. Kötelessége a gyermekeket a templomba vezetni. Kellően felszerelt okmányok, u. m. kereszt-, oklevél, működési, családi állapotot igazoló illetőségi, eskütételt igazoló bizonyítványok f. évi *aug. 20-ig* nevezett iskolaszék elnökéhez küldendők. Előnyben részesül, aki édesanyjával lakik és már nem kezdő tanítónő. Személyes megjelenés kívánatik. Vasut és posta helyben. Utazási költséget az iskolaszék senkinek sem ad. *Iskolaszék.* 426 1—1

A **horti** róm. kath. iskolához szept. 1-étől helyettes kántortanítót keresek. Évi 800 kor. fizetés, ételmezés, butorozott szoba fűtéssel. *Kiss János,* kntanító. 438 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A **turócszentmártoni** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: államsegélyvel kiegyeztetett törvényes fizetés, háromszobából álló lakás. Kántori oklevél és a tót nyelv ismerete szükséges. Az iskolaszékhez intézett pályázati kérvények *aug. 30-ig* a róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. 409 1—1

Győri püspöki megye.

Egyházaskesző rendes osztálytanítói állásra pályázatot hirdet *aug. 15-ig.* Fizetése községi pénztárból 400 kor., a többi államsegélyből. Lakáspénz 240 kor., kertilletmény 20 kor. Posta Marcaltó. *Iskolaszéki elnökség.* 419 1—2

A **sarródi** róm. kath. iskola II. osztálytanítói állásra az 1917—18. évre helyettes tanító, tanítónő vagy óvónő kerestetik. Javadalma államsegélyből, butorozott szoba, tüzelőanyaggal. Pályázati határidő *aug. 10. Elnökség.* Fertőszéplak, u. p. Eszterháza. 420 1—2

Illmiczre (Mosonm.) pályázhatnak *aug. 20-ig* németül tudó tanítók és tanítónők. Törvényes fizetés, 240 kor. lakáspénz, 1 öl fa. Az állást szept. 1-én kell elfoglalni. *Róm. kath. iskolaszék.* 421 1—2

Farádra (Sopronm.) róm. kath. helyettes tanítót (óvónőt) keres havi 100 kor. fizetés, lakás, fűtés, takarítással. *Harsányi József* plébános, isksz. elnök. 433 1—2

A **kópházai** (Sopron mellett) róm. kath. iskolaszék ideiglenes helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet *aug. 20-iki* határidő mellett. Fizetése szorgalmi időre havi 80 kor., egy szoba. Pályázhatnak tanítók, tanítónők, óvónők. Kötelessége egy tanterem vezetése, esetleg a kántor helyettesítése. *Sicherle János,* iskolaszéki elnök. 432 1—1

A **felpécsi** kántortanítói állásra a Népevelő 14-ik számában hirdett pályázatot *júl. 31-ig* meghosszabítjuk. *Iskolaszék.* 394 1—1

A **szili** (Sopronm.) róm. kath. iskolaszék az 1917/18. tanévre három tanerős tíúiskolához helyettes tanerőt keres, melyre óvónők is pályázhatnak. Fizetése havi 80 kor., esetleges háborússegély és egy butorozott szoba fűtés és takarítással. Kérvények *aug. 5-ig* a szili plébániahivatalhoz küldendők. 395 1—1

A **csapodi** (Sopronm.) róm. kath. iskolaszék *aug. 10-ig* szept. 1-jére két helyettes tanerőt keres. Fizetés havi 80 kor. és háborus pótlékok államsegélyvel. Egy butorozott szoba. 427 1—1

Nemeskér (Sopronm.) róm. kath. fiókegyház iskolaszéke nyugdíjazás folytán megüresedett magyar, osztatlan népiskolához kántortanítói állásra *aug. 11-ig* pályázatot hirdet. Javadalom: 2 szobás lakás, konyha, kamra, istálló, fűszer, 589 □ öl kert. Párpénz 60 kor. Fizetés javítás 178.74 kor. Ismétlő tankötelesek tanításáért 24 kor. 4079 □ öl szántó évi haszonbére adó levonás után 55.45 kor. Párgabona 15 pozs. mérő buza 154 kor. értékben, 15 pozs. mérő rozs 123 kor. értékben, 2 1/2 öl tűzifa 65 kor. értékben, stóla 2 kor. Egész javadalom 667.19 kor. van megállapítva, többi államsegély. Kötelesség díjlevél szerint. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Kérvények *Plébániahivatalhoz* Lövő küldendők. 415 1—1

Kalocsai érseki megye.

Mozsoron (Bácsm.) a róm. kath. iskolaszék egy magyar tannyelvű kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalom: 1. A hitközség pénztárából 320 korona 1/4 évi előleges részletekben. 2. 20 korona írószeráltalány. 3. Az 1913. évi 16. t. c. szerint kiegészülő és emelkedő államsegély. 4. Addig, amíg a megválasztott természetbeni lakást nem kap, évi 100 korona lakbérpótlék az egyházmegyei központi alapokból. Megválasztandónak kötelessége a mindennapi és ismétlő iskolában tanítani, az összes kántori teendőket önállóan végezni és az újvidék-palánkai tanító egyesület állandó tagjának lenni. Kántori oklevéllel bírók előnyben részesülnek, de a kántori teendőkben való jártasság legalább lelkészi bizonyítvánnyal igazolandó. A kérvények az iskolaszékre címezve nt. *Wiederkehr József* esperes úrhoz Futakra küldendők. Az állás f. évi szept. hó 10-én elfoglalandó. *Berecz Kálmán* iskolaszéki elnök. 389 1—1

Palona község (Bács-Bodrogm.) róm. kath. felekezeti népiskolájánál a háború tartamára 120 korona havi fizetés és megfelelő államsegély mellett helyettes tanító kerestetik. Nők is pályázhatnak. Magyar, német és sokak nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő *aug. 15.* Az állás szept. 1-én foglalandó el. Kérvények *Firány József* plébános iskolaszéki elnök címére küldendők. *Iskolaszék.* 411 1—1

A **kecei** (Pestm.) róm. kath. elemi népiskolájánál egy tanítói állás megüresedett, melyre pályázat hirdettetik. Fizetése évi 800 kor. havi előleges részletekben a hitközség pénztárából és megfelelő államsegély. 240 kor. lakber. vagy lakás természetben. A megválasztott tanító köteles megbízás esetén a gazd. ismétlő iskolát évi 100 koronáért tanítani. Tartozik bármely osztályt vezetni és a kalocsavidéki tanítóegyesület tagja lenni. Kántorságban jártas tanítók előnyben részesülnek. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Kellőleg felszerelt kérvények a kecei iskolaszékre címezve *aug. 10-ig* Ft. *Kanyó János* ker. esperes úrhoz Kiskőrösre küldendők. 424 1—1

Kassai egyházmegye.

A **felsőnovaji** róm. kath. kántortanítói állásra *aug. hó 10-ig* pályázatot hirdetek. Az iskola kéttanerős. Javadalmazása törvényes lakás és törvényes javadalom. Nőtanítók is pályázhatnak. Nőtanítóval az állás csak ideiglenesen lesz betöltve. A nőtanító lakáson kívül csak a törvényes fizetést fogja kapni; ha az istentiszteletnél orgonával s a kántoriakat végezni, külön díjazásban részesül. Felsőnovaj fővonalnál Garadna állomástól ötpernyi távolságra fekszik. Róm. kath. plébániahivatal. Felsőnovaj. u. p. Garadna (Abauj-Tornam.). 408 1—1

Tállya (Zemplénm.) 5 tanerős róm. kath. elemi iskolájához, kántortanítói állásra hirdet pályázatot az iskolaszék. f. é. *aug. 12* lejáratl. Javadalmazása: I. Mint kántornak: 1. Hatkőbölös szántó föld haszonbér élvezete, 120 K. 2. 800 □-ól rét haszonbére 30 K. 3. Négy köből búza (kegyuraságtól) 48 K. 4. Nyolc méter tűzifa, szállítás nélkül (kegyuraságtól) 16 K. 5. Kézpénz (kegyuraságtól) 43 K. 12 f. 6. Stóla jövedelme (szabad stóla!) 450 K. 7. Parhagszölő bérjövödelme (nincsen értékelve). 8. 2 szobás lakás, természetben. II. Mint tanítónak: 1. Az iskola pénztárából 800 K. 2. Lakás, mint fentebb. 3. Az 1913. évi XVI. t. c. értelmében, államsegély. (1906. évi díjlevél szerinti). A kántori javadalomból 200 K. beszámítódik a tanítói fizetésbe. Kötelességek a díjlevélben. A pályázók kérvényeiket tanítói, kántori oklevéllel, összes szolgálati bizonyítványokkal, tisztiorvosi, legújabb keletű működési családi állapotot ismertető lelkészi és hadkötelezettségi állapotot feltüntető községi előjárásági bizonyítvánnyal felszerelve; Köhler Jakab, iskolaszéki elnök címére küldjék. Az iskolaszék, a beérkezett okmányok alapján hivatalos értesítéssel fog *egyeseket* kántorpróba meghívni; úti költség megtérítésének kizárásával. Választás napja *aug. 16.* Az állás szept. 1-én foglalandó el. 388 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Az **éradonyi** róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 10-ig* pályázat hirdettetik. Kézpénz jövedelme 522 kor. és 7 hold 595 □ öl föld használata díjlevélben 100 kor. értékelve, a többi államsegély. Lakás kétszoba, konyha, kamra, istálló, sertés és tyúkól, kert. Csak okleveles kántortanítók pályázhatnak. Szállítási költség nem adatik. A kérvények az iskolaszékhez címezendők. Éradony posta helyben (Biharm.) *Bihari Ferenc* plébános. 391 1—1

A **debreceni** róm. kath. elemi népiskolájánál az első számú tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás: Alapfizetés 1056 kor. az Iskolaszék pénztárából; 17 m³. tűzifa a várostól, melynek értéke 144 kor., az alapfizetés beszámítatik. Együtt 1200 kor. 480 kor. lakáspénz és 20 kor. kertilletmény. Az Iskolaszékhez címezett, kellően felszerelt és bélyegelt kérvény f. é. *aug. 15-ig* Ft. *Molnár Kálmán* h. igazgató úrhoz Varga-u. 5. szám küldendő. A hiányosan szerelt, vagy később érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. Pályázhatnak férfiak és nők is. Azon esetben, ha férfi választatnék, köteles leendő hadbavonult kántort helyettesíteni. Az *igazgatóság.* 404 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Radoskai (Trencsénm.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: a törvényben megállapított illetmény. Pályázhatnak tót nyelvet értő okl. tanítók vagy tanítónők. Pályázati határidő *szept. 6.* Felszerelt kérvények alulírott iskolaszéki elnökhöz Óbeszterce (Trencsénm.) küldendők. *Szvittek János*, iskolaszéki elnök. 349 2—2

A **biccsefalui** (Trencsénm.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma három hitközségtől 337 kor. kézpénz, 12 1/8 pozsonyi mérő rozs, 4 1/8 mérő buza, 5 mérő árpa 161 kor. megváltható értékben szőlőművelés, 3 kat. hold szántó 36 kor. haszonbérértelme, államsegély és kert. Kántori mellékjövödelme köifülnél 500—600 kor. A háború utáni rend s időkben új iskola és lakás épül, addig a mostani lakásal kénytelen megelégedni. Orgonáshoz jártas tanítónők is pályázhatnak. Tót nyelv ismerete szükséges. Iskola fűtésre 1e0 koronát kap. Biccsefalu a zsolna-rajeci vasúti vonal mellett, Zsolnától 3 1/2 kilométernyi távolságban fekszik. Vasúti állomás, posta, táviráda helyben. Pályázati határidő *aug. 12-ike.* Kérvények *Anyistik Béla* plébános címére küldendők. Állását okt. 1-én kell elfoglalni. 374 2—2

Alsómélyesdi (Trencsénm.) róm. kath. iskolánál tanítói állás hirdettetik törvény szerinti javadalommal. Határidő *júl. 31.* Plébániahivatal Peredmér. 398 1—1

Almásfalui (Trencsénm.) róm. kath. iskolánál tanítói állás hirdettetik törvény szerinti javadalommal. Határidő *aug. 12.* Plébániahivatal Peredmér. 399 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **faddi** róm. kath. iskolaszék a jövő tanévre helyettes tanerőket keres. Egy kántoriakat értő férfi tanítót, ki 100 korona havi fizetést, butorozott szobát fűtéssel és tisztogatással és kántori stóákat nyeri; és egy nőtanítót, ki 80 korona havi fizetést nyer. Pályázatok *aug. 1-ig* Plébániahivatalra Fadd (Tolnam.) küldendők. 363 2—2

A **horváthertelendi** (Baranyam.) róm. kath. iskola gondnoksága a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: a hitközségtől 600 kor. és megfelelő államsegély. Természetben lakás mellékhelyiségekkel: 1500 négyszögöl beltelek; erdő-jog 80—100 kor. értékben; az ismétlőiskolások oktatásáért 3 hold szántó, mely évi 60 koronáért bérbe van adva. Nők is pályázhatnak. Folyamodványok államsegély kéréséhez szükséges okmányokkal együtt *aug. 20-ig* az ibafai plébániahivatal címére küldendők. 384 1—2

A **nagydaád-saári-i** cs. és kir. csikótelep búruradalmához tartozó, herceg Eszterházy Miklós úr által fenntartott, külsősááripusztai róm. kath. osztatlan iskolához a nagyon valószínűleg hős halált halt tanító helyett az 1917—18. tanévre helyettes tanító vagy tanítónői állásra pályázatot hirdetek. Fizetése az iskolai évre 1200 kor.,

butorozott szoba- ha szükséges konyahasználattal és 12 m³ tűzifa, amelyből azonban az iskola is fűtendő. Pályázati határidő *aug. 25.* Az állás a tankötelesek pontos össze- és beírása céljából már szept. 10-én elfoglalandó. Az állással kapcsolatos kötelesegeket alulírott, akihez a kérvények is küldendők, a pályázókkal közölni fogja. *Tóth Lajos* vikárius Ozora (Tolna). 429 1—2

A **dunakömlödi** (Tolna., postahely) róm. kath. iskolaszék egy osztálytanítónői állásra *aug. 15-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: a törvényes fizetés a szolgálati éveknél megfelelő államsegéllyel kiegészítve és 240 kor. lakbér. Kötelezettségei díjvelé szerint. A német nyelv szó és írásban való bírása okvetlenül szükséges. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Felszerelt kérvények az *iskolaszéki elnökhöz* küldendők. 430 1—1

Püspöknádasdi (Baranyam.) róm. kath. iskolához helyettes tanítói állásra havi 80 korona fizetéssel pályázatot hirdetnek. Nótanítók is pályázhatnak. *Iskolaszék.* 407 1—1

Az **értényi** (Tolna.) róm. kath. iskolaszék helyettes tanítót keres. Fizetése havonként 100 kor., butorozott-szoba fűtéssel. Kötelessége: egyik tanteremben az oda-beosztott mindennapi, úgyszintén a mindkétmetszeli ismétlő tanulók oktatása. Pályázhatnak okl. tanítók, tanítónők, óvónők, tanítójelöltek, nyugdíjas tanítók. Rokkantság is pályázhatik. Pályázati határidő f. évi *aug. hó 25-ig.* Állás szept. 1-én elfoglalandó. Felszerelt kérvények (oklevél, keresztlel, működési, illetőségi bizonyítvány) az iskolaszéki elnökséghez küldendők. *Róm. kath. iskolaszék.* 410 1—1

Hirdre (Baranyam.) magyar tannyelvű iskolához jövő tanévre illetve a háború tartamára helyettes tanító kerestetik. Fizetése államsegéllyel havi 80 kor., lakás, fűtés. Pályázhatnak nyugdíjas tanítók, tanítónők, óvónők sőt tanítójelöltek is, ha legalább két képezési osztályt végeztek. Kérvények *aug. 20-ig* a *plébániahivatalhoz* küldendők. 422 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A somoskőújfalui róm. kath. plébániához tartozó **Somoskő** községben a tanítói állás elhalálása folytán megüresedett, melyre *aug. 12-re* pályázat hirdetetik. Javadalma: 1072 korona államsegély, 128 korona az iskolaszék pénztárából havi előleges részletekben, 2 szoba, konyha, kamra, előszoba, kert váltáság címén 20 kor. Okleveles tanítónők is pályázhatnak. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. A felszerelt kérvények a somoskőújfalui plébániahivatalhoz küldendők. 396 1—2

A **málé-i** róm. kath. iskolaszék a megüresedett kántortanítói állomásra ezennel pályázatot hirdet. Javadalmazás: 4 hold 3110 □-öl föld jövedelme: 48 kor., tandíjváltásig 160 kor., stólából 30 kor., párberpénz 44 kor. 80 fill., hivatól 17 mm. rozs, 8 mm. buza, 32 m. fa, ebből 20 m. az iskola fűtésére, 1/2 telek után legeltetési jog, a többi államsegély. Tisztességes lakás megfelelő mellékhelyiségekkel. Pályázati határidő *júl. 31.* d. e. 9 óra amikor is a pályázók a helyszínén a kántori próba megejtése végén személyesen tartoznak megjelenni, utiköltség azonban meg nem térítetik. Hadmentesek előnyben részesülnek. Pályázati kérvények Putnokra, (Gömör és Kishontm.) a róm. kath. plébániába intezendők. 381 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A **vértessacsai** (Fejérm.) róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett segédkántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Az állás javadalma: a hitközségtől 380 kor. készpénz, 20 kor. kerpótlék, államsegély 420 kor., kántortanítótól élelmezés, fűtés és takarítás 400 kor. értékben. Lakás a jelenlegi rendezési idő alatt egy butorozott szoba. Kötelmei: az egyik osztályban tanítani, a kántorságban egész éven át díjtanul segédkezni és az elnök által kijelölt napokon orgonálni. Németül tudó kántor tanhölgyek is pályázhatnak. Pályázati határidő

aug. 14. Állás szept. 1-én elfoglalandó. *Dr. Schoderbeck Lajos* plébános, isksz. elnök. 436 1—1

Szepesi püspöki megye.

Az **erdősi** (Szepesm.) posta Nagyhársas) róm. kath. kántortanítói állásra *aug. 6-ra* pályázat hirdetetik. Törvényes fizetés. Tót nyelv ismerete szükséges. Orgonálásban jártas tanítónők is pályázhatnak. Pályázati kérvények az iskolaszék címére küldendők. 337 2—2

Rabcsiczei (Árvam.) róm. kath. iskolánál megüresedett II. tanítói állomásra törvényszerint való javadalmazás mellett *aug. 20-ig* pályázat hirdetetik. Orgonálásban jártas nótanító előnyben részesül. Orgonálásért külön díjazás. 406 1—1

Erdődka (Árvam.) róm. kath. kántortanítói és II. tanítói állomásra pályázat hirdetetik. Fizetés törvényes. Pályázhatnak nótanítók: esetleg óvónők. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati határidő *aug. 10. Plébániahivatal.* Erdődka. 402 1—1

A **farkasfalvi** kántortanítói állásra *aug. 5-ig* pályázat hirdetetik. Jövedelme: 3 hold szántóföld, 14 hektoliter rozs és árpa s egyéb járandóság legalább 600 kor. árban, államsegély 800 kor., lakás és kert. Tanítónők is pályázhatnak. Kérvények intezendők a róm. kath. plébániahivatal címére Ábrahámfalva posta Ménhárd, (Szepesm.). 390 1—1

A **parasztdubovai** (Árvam. — vasuti állomás) tót nyelv ismeretét igénylő róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 15-re* pályázat hirdetetik. Javadalmazás: államsegély 336 kor., községtől 325, tűzifa 2 öl s 4 szekér kemény, 5 öl s 1 szekér puha, 1 1/2 kat. hold föld, földmégművelése, 5 mérő rozs, 26 árpa, len, szalma, legeltetés, stóla, kolleda, összesen 1000 kor., szabad lakás. *Iskolaszék.* 377 1—1

A **dluhai** (Árvam.) törvényes fizetésű, tót nyelv ismeretét igénylő róm. kath. tanítói (tanítónői) állomásra *aug. 15-re* pályázatot hirdet az *Iskolaszék.* 378 1—1

A **felsőlehotai** (Árvam. — vasuti állomás 3 klm.) tót nyelv ismeretét igénylő tanítói (tanítónői) állomásra *aug. 15-re* pályázat hirdetetik. Javadalmazás: közéspénz 168 kor., 2 pozsonyi mérő rozs, 23 árpa, 20 zab, 25 burgonya, 12 bécsi mázsa szalma, 5 öl tűzifa, szántó, rét, legeltetés, összesen 342 kor. pénzegenértékben, új lakás, államsegély. *Iskolaszék.* 379 1—1

A **frigyesvágásai** (Szepesm.) róm. kath. iskolánál nótanítói állásra *aug. 20-ig* pályázat hirdetetik. Törvényes fizetés, 200 kor. lakpénz. Kötelességei díjvelé szerint. Az állás szept. 15-én elfoglalandó. *Iskolaszék.* 428 1—1

A **szepesváraljai** róm. kath. elemi népiskolában megüresedett s kántorsággal egybekötött tanítói állomásra *aug. 10-ére* pályázat hirdetetik. Javadalma a törvénynek megfelelő tanítói fizetésen kívül 300 kor. lakáspénz és 16 ürméter tűzifa díjmentesen házhoz szállítva. Kántori fizetés évi 120 kor., stóladíjából és alapítványi misékért pedig évi 200 koronán felül. Az énekben és orgonálásban való jártasság bemutatása végett pályázók *aug. 10-én*, mint a választás napján délelőtti 9 órakor kell, hogy személyesen jelenjenek meg. A választásnál csak hadmentes pályázók vétetnek tekintetbe. Az iskolaszékre címzett s szabályszerűen felszerelt folyamodványok *Zemancsik István* szepesváraljai plébánoshoz mint iskolaszéki elnökhöz *aug. 9-éig* beküldendők. *Iskolaszék.* 416 1—1

Bobró (Árvam.) róm. kath. iskolaszéke ujonnan III. tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: a községtől 100 kor., lakáspénz és kertilletmény, a többi törvényes államsegély. Kötelessége a felsőbb osztályokat tanítani. Választási nap *aug. 19.* Fölszerelt kérvények *Iskolaszék* címére küldendők. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. *Oravetz József*, isksz. elnök. 431 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **kerkaiklői** róm. kath. iskolaszék az elhalálása folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet.

Javadalma: törvényes lakás 200 □ öl konyhakerttel. A hitközségtől 122 kor., 2 hold rét = 100 kor. A többi államsegély. Választás aug. 5. Nők is pályázhatnak. Kérvények a szécsiszigeti (Zalam.) róm. kath. plébániahivatalhoz küldendők. Az állás szept. 1-én foglalandó el. *Iskolaszék.* 333 2—2

A vaskomját (Vasm.) róm. kath. iskolához a hadbavonult osztálytanító helyettesítésére okl. tanító vagy tanítónő kerestetik. Fizetése havi 80 kor., egy szoba és konyha. Kötelessége díjlevél szerint. Német nyelv ismerete szükséges. Kellően felszerelt kérvények az iskolaszékhez küldendők Vaskomjára. Határidő aug. 10. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. 367 2—2

A szenteleki róm. kath. iskolaszék a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: háromszobás lakás, gazdasági épülettel és kerttel; a törvényes tanítói fizetés készpénzben, 32 korona papénz, 500 korona kántori fizetés és legalább 300 korona stóla. Az iskola hat tanítós. Tanítási nyelv magyar. Német, esetleg horvát nyelv tudása szükséges, illetve előnyös, mivel az istentisztelet nyelve német és horvát. Kötelessége a Rendszabályok értelmében. Személyes megjelenés kívánatos. Állás azonnal elfoglalandó. Választás aug. 30-án lesz. Kérvények az iskolaszéki elnök címére kéretnek Szentelekre (Vasm.). 437 1—2

Jobbágyujfalu fiókközség róm. kath. két tanerős elemi iskolájánál a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1. Helyi járandóságok és pedig 7 hold 433 □ öl szántó, 2 hold rét, 6 öl puha hasábia, 11 hl. eozs és 5 hl. buza, ezeknek összértékelése 382 korona; rzenkivül kétszobás lakás mellékhelyiségekkel és gazdasági épületekkel. 2. Készpénzben a hitközségtől 314 kor., a többi megfelelő államsegély. Német nyelv szükséges, tannyelv magyar. *Ecker Károly* plébános, isksz. elnök (Mkamiskén) (Vasm.). 382 1—1

A rábahidvégi róm. kath. iskolaszék a jövő tanévre helyettes osztálytanítót vagy tanítónőt keres. Fizetése havi 100 kor., lakás fűtéssel és takarítással. Választás aug. 12-én. Kérvények a plébániahivatalhoz Rábahidvégre (Vasm.) küldendők. 434 1—1

Váci egyházmegye.

Mátraszöllőse (Nógrádm.) kántortanítói állásra aug. 13-ig pályázat hirdetetik. Javadalma: lakás udvarral, 10 kat hold föld (1919. szept. 30-ig bérben, évi bérlete 394 kor.), 600 kor. deputatumváltság, 150—180 kor. stóla, államsegély eddig 342 kor. Szokásos kötelességei díjlevélben részletezve. Pályázhatnak férfiak, II. III. osztályt végzett tanítójelöltek is. Állás szept. 1-én elfoglalandó. *Iskolaszék.* 359 2—2

Kocsér (Pestm.) két tanyai iskolájához helyettes tanerőt keres. Havi 100 kor. fizetés, lakás, kert és téli fűtőanyag az iskola seprétéseért. A harmadik tanyai iskolához rendes tanító kerestetik a törvényes fizetéssel, lakással, téli fűtőanyaggal és öt magyar hold föld használatával. Pályázati határidő augusztus 20. *Iskolaszék.* 397 1—2

Csamák Gábor kecskeméti róm. kath. főkantor segédi állásra pályázatot hirdet. Havi fizetése 160 kor., lakás, fűtés és világítás. Csak olyan segéd ajánlkozzék ki jó hangú és az összes kántori teendőkből jártas. 413 1—2

Veszprémi egyházmegye.

Kislődre (Veszprémm.) f. évi szept. 1-re okl. helyettes kántortanítót keresek. Díjazás megegyezés szerint. A német nyelv ismerete szükséges. Az állás egy év múlva üresedik véglegesen. *Magvasi Adám* k. tanító. 334 2—2

A böhönyci (Somogyom.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdetetik. Fizetés törvényes. Kötelesség díjlevélben. Tartozik a hadbavonult kántortanító helyett elvégezni az összes kántori teendőt, melyért stólát és tisztelet díjat kap. Állás szept. 1-én elfoglalandó. Pályázati határidő és választás aug. 20. Posta, távirtdarab helyben. *Iskolaszék.* 425 1—1

Marcalii róm. kath. iskolaszék háború tartamára beöltendő helyettes segédkantortanítói állásra aug. 15-ig pályázatot hirdet. Fizetés havonként 150 kor., butorozott szoba téli fűtéssel. Kötelessége a kijelölt osztályokban tanítani s az összes kántori teendőkből segédkezni. Pályázhatnak nyugalmazott tanítók és a kántoriakban jártas tanítónők is. Állás szeptember 1-én elfoglalandó. *Iskolaszék.* 435 1—1

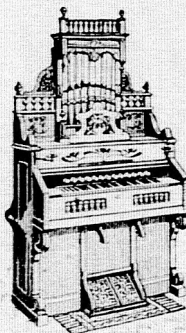
Két elemista gyermekem tanításához, valamint középiskola 2-ik osztályát járó két gyermekem ellenőrzéséhez egy okleveles tanítónőt keresek. Haladó zongora, kézimunka, német nyelv tanítás kívánatik. Fizetése egész tanévre 800 kor. és teljes ellátás. Cím: *Kovács István* földbérlet, Zsolnaberke. 392 1—2

Használt, modern íróasztalt keresünk megvételre. Iparostanonciskola Szeghalom. 380 1—2

Ifjúsági színjátékok.

Iskolai, ifjúsági műkedvelői előadásra alkalmas, könnyen előadható, hatásos, jeles írók által irt szindarabok: A hadiárvak. A Kárpátokban. Március 15. A honvéd. Teréz néni. Rákóczi lobogója. A szabadság ünnepe. Az öreg honvéd. Talpra magyar! Erzsébet királyné emléke. A hazaáruló. Elnökválság. Az egész sorozat (12 szindarab) ajánlott küldéssel 8 kor. 5 szindarab 4-25 kor. Küldi: Pásztor József Budapest, I., Fehérvári-u. 35. 346 2—5

Tizenkétféle mintában megjelent tananyag-beosztási nyomtatványom tantermenként 90 fill. Nagy füzet alak, ált. óratervet, órarenddel, stb. osztályokat okvetlen jellezzen. Rendelés utalványon. **RUZSINSZKY LÁSZLÓ** kántortanító Váchartyán. 400 1—1

HARMONIUM. Orgona.

A gyönyörű hang, melyet a világhírű és elismert legjobb gyártmányú amerikai rendszernek elmes szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicséretet. **Pedálos harmoniumok** orgona méretekben. Ezen általánosan elismert remek műveket

bocsátja ki

STOWASSER

csász. és kir. udvari szállító

Az ország legnagyobb hangszergyára

vonós és fuvós hangszerekben.

BUDAPEST II., Lánchid-u. 5.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült elismert kiváló minőségű vonós, húros, fuvós hangszert.

Tanerőknek kedvezmény.

Árjegyzék a kívánt hangszerről ingyen küldetik.

Legrégibb cég. Alapított 1770.

A Szent-István-Társulatnak az Országos Katholikus Tanügyi Tanács
által elfogadott

HIVATALOS KIRÁLYKÉPEI,

a magy. kir. Honvédelmi Miniszterium Hadsegélyező Hivatalának

özvegyeket és árvákat gyámolító alapja javára.

Kaphatók a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában,

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28-30.

1. számú kép.

Basch Árpád festménye Ófelségét teljes alakban, a Szent István-rend ornátusában ábrázolja. Ófelsége a király különösen kedves gondolatnak találta, hogy a művész a háttérben megfestette a budai várat a Lánchiddal, amelyen a felséges pár bevonulását tartotta.

E színes fénynyomatú kép, mely Ófelsége aláírásának fakszimilijével van ellátva, **iskolák, gyűléstermek, hivatalok részére kiválóan alkalmas.**

A kép nagysága 50/40 cm., a fehér keret (margó) szélessége 25/20 cm., tehát a műlap teljes nagysága 75/60 cm. **Ára 8 korona.** 5 cm. széles arany- vagy tölgyfakeretben **45 korona.**

Basch Árpád festményének ezen művészi tökéletességű reprodukciója a Szent-István-Társulat kiadványa.

A befolyó összes tiszta jövedelmet a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapja javára fordítja a Szent-István-Társulat.

2. számú kép.

IV. Károly király Ófelsége arcképe, koronázási ornátusban, a koronával a fején. Népies, olesó kiadás, mélynyomású kivitelben. Ófelsége aláírásának fakszimilijével. A kép nagysága 40/50 cm., a fehér keret (margó) szélessége 15/20 cm., tehát a műlap teljes nagysága 55/70 cm. **Ára 6 kor., 5 cm. széles tölgyfakeretben 35 korona.**

Ugyanez rézfénynyomat (kézi nyomás) kiadásban. Ófelsége aláírásának fakszimilijével. A kép nagysága 40/50 cm., a fehér keret (margó) 20/30 cm., tehát a műlap teljes nagys. 60/80 cm. **Ára 20 korona, 8 cm. széles tölgyfakeretben 86 korona.**

A kép jövedelme a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapját gyarapítja.

Zita királyné Ófelsége arcképe, koronázási ruhában, a koronával a fején. Népies, olcsó kiadás, mélynyomású kivitelben. Ófelsége a királyné aláírásának fakszimilijével. A kép nagysága 40,50 cm., a fehér keret (margó) szélessége 15,20 cm., tehát a műlap teljes nagysága 55,70 cm. **Ára 6 kor., 5 cm. széles tölgyfakeretben 35 korona.**

Ugyanez rézfénynyomat (kézi nyomás) kiadásban. Ófelsége a királyné aláírásának fakszimilijével. A kép nagysága 40,50 cm., a fehér keret (margó) szélessége 20,30 cm., tehát a műlap teljes nagysága 60,80 cm. **Ára 20 korona, 8 cm. széles tölgyfakeretben 86 korona.**

3. számú kép.

A kép jövedelme a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapját illeti.

MEGRENDELŐ-LEVEL.

A Szent-Istrán-Társulat könyvkiadóhivatalának

Budapest,

VIII., Szentkirályi-utca 28–30.

Ezennel megrendelem — a Hadsegélyező Hivatal özvegy- és árva-alapja javára — az itt felsorolt királyképeket:

Darab	A k é p c i m e	Összeg
	1. sz. kép. IV. Károly király színes fénynyomatú képe. Ára 8 korona. Ugyanaz, arany- vagy tölgyfakeretben. Ára 45 korona.	
	2. sz. kép. IV. Károly király mélynyomású képe. Ára 6 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 35 korona. Ugyanaz, rézfénynyomat (kézi nyomás). Ára 20 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 86 korona.	
	3. sz. kép. Zita királyné mélynyomású képe. Ára 6 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 35 korona. Ugyanaz, rézfénynyomat (kézi nyomás). Ára 20 korona. Ugyanaz, tölgyfakeretben. Ára 86 korona.	

A rendelés összegét, ... koronát, *a/* egyidejűleg küldöm; *b/* kérem utánvenni.

Név és állás: .....

Pontos cím: .....

Figyelmeztetés! Kérjük ezen megrendelő-levelet pontosan kitöltve hozzánk juttatni. A megküldendő képek címeit kérjük aláhúzni és megjelölni, hogy hány példányban kívánja. — **A csomagolásért és bérmentetésért járó tényleges kiadásainkat utánvesszük.**